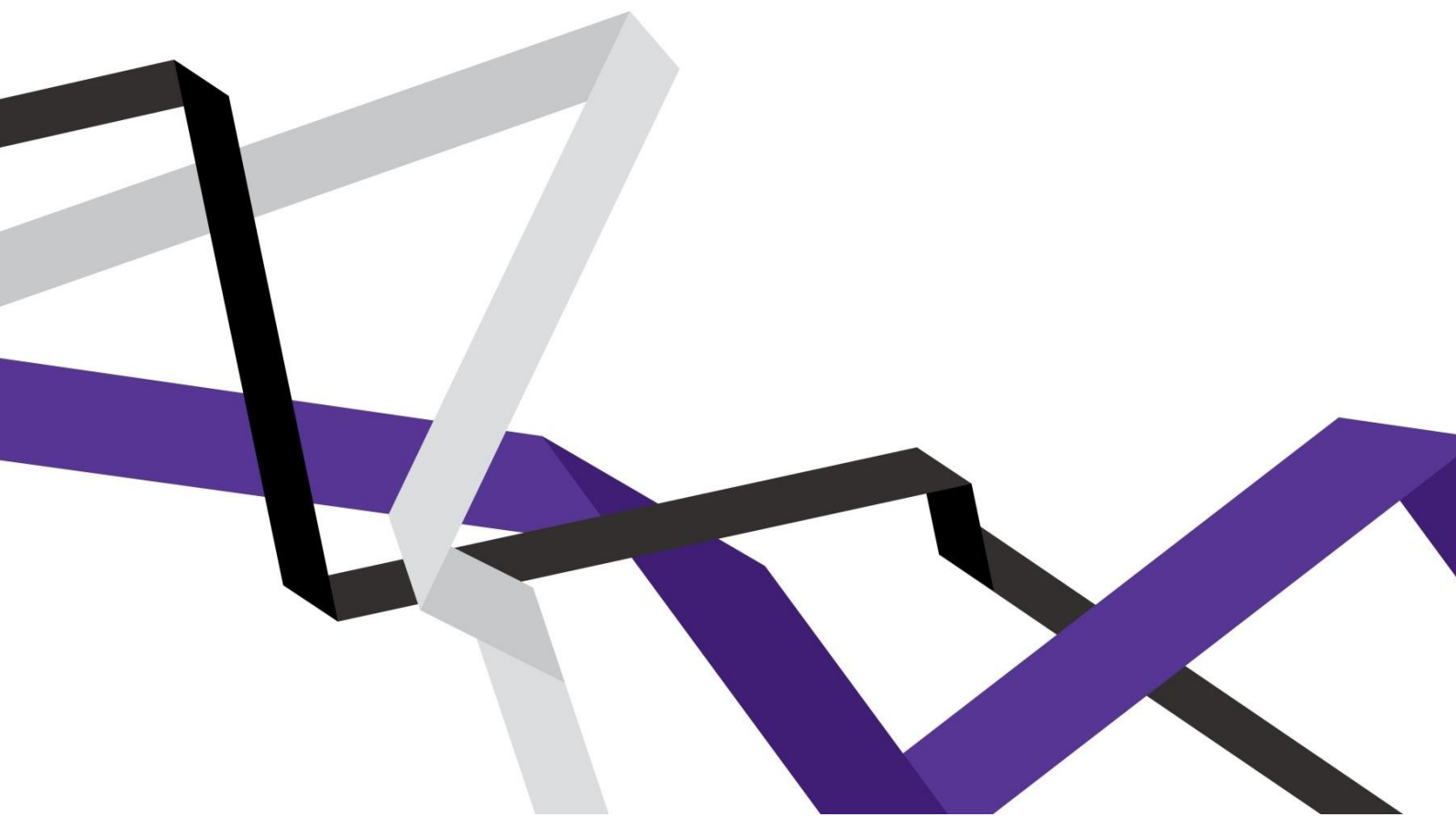

Små og mellemstore virksomheder
Konjunkturvurdering

1. kvartal 2019

Fakta om undersøgelsen

SMVdanmarks konjunkturanalyse er baseret på et spørgeskema udsendt til godt 2.100 respondenter, hvoraf 637 små og mellemstore virksomheder har deltaget. I alt 614 respondenter har besvaret hele spørgeskemaet, mens 23 respondenter har givet nogle svar. Virksomhederne beskæftiger sig inden for byggeri, mindre industri, butikshåndværk, autoreparation og beslægtede servicefag. Svarene er indsamlet i perioden 19. februar – 5. marts 2019.

Om SMVdanmark

SMVdanmark arbejder for at sikre små og mellemstore virksomheder de bedste betingelser for vækst og udvikling. Vi tager os af små og mellemstore virksomheders interesser over for politikere og øvrige myndigheder både i Danmark og EU. SMVdanmark blev stiftet i 1879 og repræsenterer i dag knap 18.000 små og mellemstore virksomheder indenfor byggeri, industri, auto, service og butiksfag. Medlemskaren repræsenterer en stor og mangfoldig del af dansk erhvervsliv. Medlemsvirksomhederne repræsenterer både traditionelle håndværksfag, højteknologiske fremstillingsvirksomheder og helt nye fagområder som it, design og grafiske fag. Og de bidrager alle til at skabe nye arbejds- og uddannelsespladser.

SMVdanmarks SMV-konjunkturvurdering – marts 2019

ISSN: 1901-9084

SMVdanmarks SMV-konjunkturvurdering udgives af SMVdanmark 4 gange årligt. SMV-konjunkturvurderingen kan hentes gratis på SMVdanmarks hjemmeside.

Redaktionen af nærværende udgave er afsluttet 12. marts 2019.

Henvendelse vedrørende analysen:

SMVdanmark • Islands Brygge 26 • 2300 København S

Tlf. +45 33 93 20 00 • Fax +45 33 32 01 74 • www.SMVdanmark.dk

Ansv. red.: Lars Magnus Christensen (christensen@SMVdanmark.dk)

Redaktion: Lasse Hounsgaard Christensen (hounsgaard@SMVdanmark.dk),

Lasse Lundqvist (lundqvist@SMVdanmark.dk) og

Mathias Bille Leerbech (leerbech@SMVdanmark.dk)

Indhold

Resumé	4
Hovedpointer fra undersøgelsen.....	4
Virksomhedernes optimisme er dalende.....	5
Danmarks økonomiske situation	5
Investeringslysten.....	5
Virksomhedernes økonomiske situation.....	5
Forventninger til årets resultat.....	5
SMVdanmarks Konjunkturbarometer	5
Virksomhedernes egen økonomiske situation bedre end Danmarks økonomiske situation	6
Eksporttilliden daler, men er stadig stabil.....	7
SMV'ernes ordretillid er historisk lav	8
Ordretilliden fordelt på brancher	9
Den sæsonkorrigerede beskæftigelsestillid falder drastisk	10
Udbudsindekset falder tilbage.....	11
Bilag.....	13
Beregning af SMV-konjunkturbarometeret	13

Resumé

Optimismen daler hos SMV'erne. SMVdanmarks Konjunkturbarometer for 1. kvartal viser et fald på 4 procentpoint til en tendens på 13 pct. Sammenlignes der med samme tidspunkt sidste år, ligger barometeret nu 13 procentpoint lavere end for et år siden i 1. kvartal 2018, hvor barometeret lå på 26 pct.

Niveauet for konjunkturbarometeret er ikke set så lavt siden 4. kvartal 2014. SMV'ernes forventninger til Danmarks økonomiske situation falder med 8 procentpoint fra 23 pct. til 15 pct. SMV'ernes forventninger til virksomhedens økonomiske situation falder med 7 procentpoint fra 23 pct. til 16 pct., mens investeringslysten falder med 3 procentpoint fra 3 pct. til 0 pct. Disse fald betyder derfor, at SMV'erne nu vurderer Danmarks økonomiske situation dårligere end virksomhederne, hvilket er første gang siden 4. kvartal 2014.

Eksporttilliden falder med 1 nettotal, men ligger stadig på et fornuftigt niveau. Den sæsonkorrigerede ordretillid falder til nettotal 9, hvilket er det laveste siden 2. kvartal 2013. Den sæsonkorrigerede beskæftigelsestillid falder med 5 nettotal, hvilket er det største fald nogensinde målt, og ender på 3 nettotal. Udbudsindekset falder med 24 indekstal i indeværende kvartal, men er stadig på et fornuftigt niveau.

Hovedpointer fra undersøgelsen

- Vurderingen af virksomhedernes økonomiske situation falder med 7 procentpoint fra 23 pct. til 16 pct. i dette kvartal.
- Investeringslysten falder 3 procentpoint fra 3 pct. til 0 pct. i dette kvartal. Sammenlignes der med samme tidspunkt sidste år, var tendensen på 8 pct.
- Afstanden mellem vurderingen af Danmarks økonomiske situation og virksomhedernes falder med 1 procentpoint, hvorfor vurderingen af Danmarks økonomi vurderes dårligere end virksomhedernes økonomi.
- Eksporttilliden falder lidt i forhold til sidste kvartal, men er dog stadig på et højt niveau. Eksporttilliden falder med 1 nettotal fra nettotal 13 til nettotal 12.
- Den sæsonkorrigerede ordretillid falder med 5 nettotal i indeværende kvartal, hvilket betyder, at den placerer sig på nettotal 9, hvilket er det laveste niveau siden 2. kvartal 2013.
- Den sæsonkorrigerede beskæftigelsestillid falder med 5 procentpoint fra nettotal 8 til nettotal 3, hvilket er det største fald nogensinde.
- Udbudsindekset falder tilbage til samme niveau som 3. kvartal 2018. Udbudsindekset falder med 24 indekstal fra indeks 141 til indeks 117.

Virksomhedernes optimisme er dalende

Danmarks økonomiske situation

SMV'erne vurderer Danmarks økonomiske situation lavere. Vurderingen af Danmarks økonomiske situation falder med 8 procentpoint, hvilket betyder, at tendensen i 1. kvartal 2019 ender på 15 pct. Dette er den laveste vurdering af Danmarks økonomiske situation siden 4. kvartal 2014. Faldet sker hovedsageligt på baggrund af, at der er færre virksomheder, som mener, at Danmarks økonomiske situation er bedre nu sammenlignet med samme tidspunkt sidste år. Samtidig er der et marginalt fald i antallet af virksomheder, som mener, at Danmarks økonomiske situation er dårligere i dag sammenlignet med samme tidspunkt sidste år.

Investeringslysten

SMV'erne vurderer, at det er blevet mindre lukrativt at investere i produktionsudvidelser i indeværende kvartal sammenlignet med samme tidspunkt sidste år. Der sker et fald på 3 procentpoint i investeringslysten. Dette betyder, at investeringslysten falder fra 3 pct. til 0 pct. Dette er det laveste niveau siden 2. kvartal 2013. Dette fald sker på baggrund af, at der sker et lille fald i virksomheder, som vurderer, at det er fordelagtigt at investere i forhold til sidste år, mens der er stilstand i antallet af virksomheder, som mener, at det er mindre fordelagtigt at investere sammenlignet med sidste år.

Virksomhedernes økonomiske situation

Virksomhedernes vurdering af deres økonomiske situation er faldet i indeværende kvartal. Virksomhedernes økonomiske situation falder med 7 procentpoint i forhold til sidste kvartal. Det betyder, at virksomhedernes vurdering af deres økonomiske situation er faldet til 16 pct. Dette er det laveste niveau siden 4. kvartal 2013. Faldet sker på baggrund af, at der sker et fald på 10 procentpoint i antallet af virksomheder, som vurderer, at deres økonomiske situation er bedre end for et år siden, mens der kun sker et lille fald i virksomheder, som vurderer, at deres økonomiske situation er dårligere nu end samme tidspunkt sidste år. Det betyder, at virksomhedernes vurdering af deres økonomiske situation falder fra 23 pct. til 16 pct.

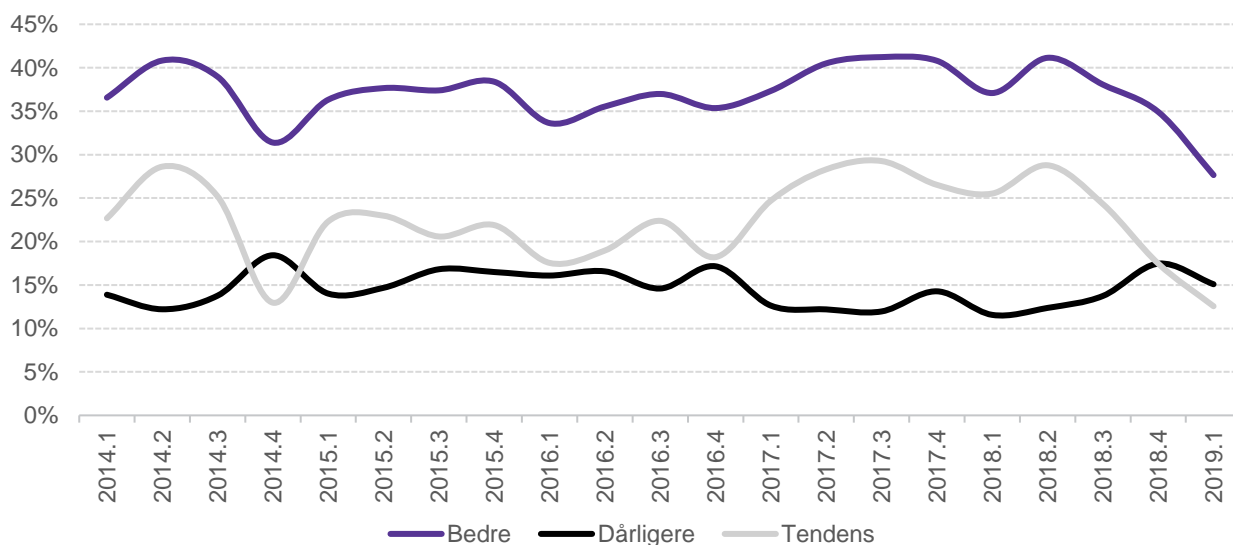
Forventninger til årets resultat

Der sker ingen ændring i forventningerne til årets resultat. Forventningerne til årets resultat lander på 20 pct., som er samme niveau som sidste kvartal. Stagnationen skyldes, at der sker et lige stort fald i andelen af SMV'er, som forventer dårligere resultat end sidste år, og dem, som forventer bedre resultat.

SMVdanmarks Konjunkturbarometer

SMVdanmarks Konjunkturbarometer falder i indeværende kvartal med 4 procentpoint. Barometerets tendens har været faldende siden 2. kvartal 2018. Det placerer nu barometeret på et niveau på 13 pct., hvilket ikke er set lavere siden 4. kvartal 2014. Sammenligner man med samme kvartal sidste år, hvor barometeret lå på 26 pct., er barometeret faldet med hele 13 procentpoint. Barometeret giver et samlet billede af Danmarks økonomiske situation, virksomhedens økonomiske situation, virksomhedernes forventede resultat og investeringslysten. Alle de førnævnte udslagsgivne faktorer trækker barometeret ned med undtagelse af forventningerne til virksomhedens resultat. Det er dog især virksomhedernes og Danmarks økonomiske situation, som trækker barometeret ned.

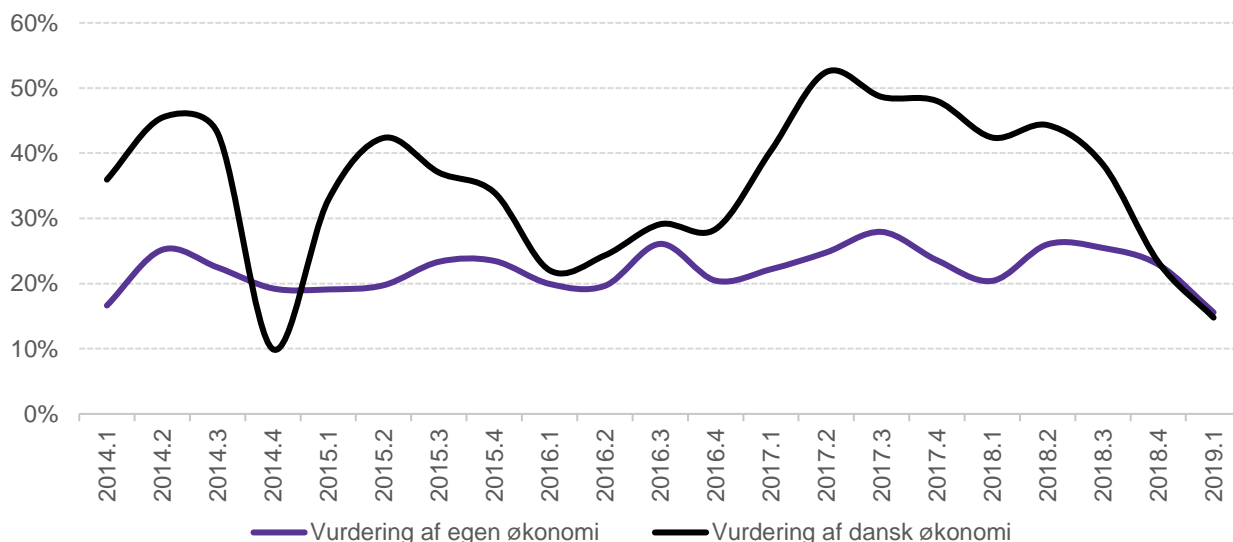
Figur 1: SMVdanmarks Konjunkturbarometer

Virksomhedernes egen økonomiske situation bedre end Danmarks økonomiske situation

For første gang siden 4. kvartal 2014 vurderer SMV'erne deres egen økonomiske situation højere end Danmarks økonomiske situation, dog er forskellen kun på 1 procentpoint. Vurderingen af Danmarks økonomiske situation falder med 8 procentpoint, fra 23 pct. til 15 pct. siden sidste kvartal, hvilket er det laveste niveau, vi har set siden 4. kvartal 2014. Imens falder vurderingen af virksomhedens egen økonomiske situation 7 procentpoint siden sidste kvartal.

Figur 2: Forholdet mellem Danmarks og virksomhedernes økonomiske situation

Antal respondenter Danmarks økonomi: 635

Antal respondenter virksomhedernes økonomi: 635

Det er specielt servicebranchen, som trækker konjunkturbarometeret ned, således falder branchen med hele 9 procentpoint til en tendens på 8 pct. i indeværende kvartal. Byggebranchen falder næstmest med 6 procentpoint. Imens sker der ikke en nævneværdig udvikling for butiks- og industribrancherne. Industribranchen er stadig den branche, som trækker mest op i barometeret. I 1. kvartal 2019 ligger tendensen for industribranchen på 23 pct.

Hvis man ser på de fire konjunkturspørgsmål, som udgør konjunkturbarometeret, er der også stor forskel på, hvordan de enkelte brancher svarer. Det gælder især vurderingen af virksomhedens egen økonomiske situation. Tendensen for servicebranchen er kun 5 pct., hvilket altså betyder, at der kun er 5 pct. af servicevirksomhederne, som mener, at virksomhedens generelle økonomiske situation er forbedret siden sidste år. Imens lander tendensen for industribranchen på hele 37 pct. Butiks- og byggebrancherne ligger med en tendens på hhv. 23 pct. og 13 pct. Bygge- og servicebranchernes tendens er begge faldet med 13 procentpoint siden sidste kvartal. Industribranchens tendens er faldet med 12 procentpoint, mens butiksbranchen er uændret.

SMV'erne er tillige uenige i deres vurdering af Danmarks økonomiske situation. Her er det igen servicebranchen, som trækker den samlede tendens ned med en tendens på 10 pct., mens butiksbranchen ligger i toppen med 24 pct. Det betyder, at der kun er 10 procentpoint af virksomhederne i servicebranchen, som vurderer Danmarks økonomiske situation højere end samme tidspunkt sidste år. Tallet for bygge- og industribrancherne er hhv. 12 pct. og 17 pct. Her er det igen bygge- og servicebrancherne, som falder mest siden sidste kvartal. Mere præcist falder begge 12 procentpoint. Industribranchens tendens falder med 8 procentpoint, og butiksbranchen stiger som den eneste branche med 1 procentpoint.

Til spørgsmålet angående virksomhedernes vurdering af årets resultat i forhold til samme tidspunkt sidste år, er den mest positive branche industribranchen. Samlet set er der 32 procentpoint flere virksomheder i industribranchen, som har højere forventninger til årets resultat i 2019 sammenlignet med 2018. Det er 6 procentpoint højere end sidste kvartal. Tendensen for bygge- og servicebrancherne er hhv. 22 pct. og 17 pct., mens butiksbranchen ligger i bunden med 12 pct. Altså falder tendensen for butiksbranchen med 10 procentpoint., mens både bygge- og industribrancherne stiger med hhv. 2 pct. og 6 pct. Servicebranchen udvikler sig ikke siden sidste kvartal.

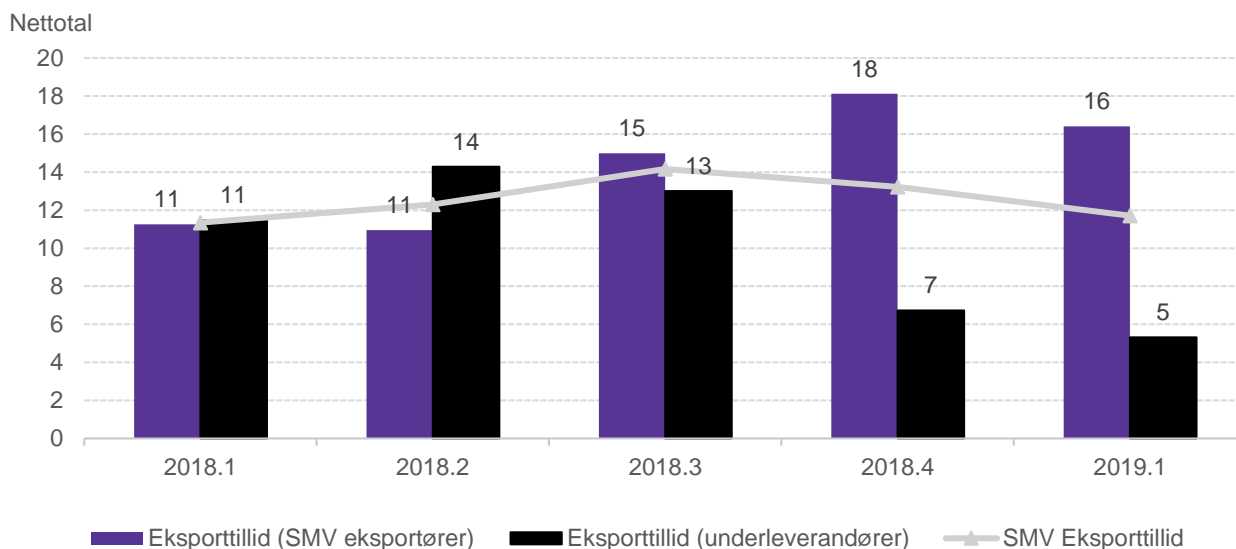
Det sidste parameter, som er udslagsgivende for konjunkturbarometeret, er investeringslysten. Her er det stadig industribranchen, som har den største positive andel. Mere præcist mener 8 pct., at det er mere fordelagtigt at investere i dag, end det var på samme tidspunkt sidste år. Tallet for butiks- og servicebrancherne er hhv. 3 pct. og 1 pct., mens byggebranchen ligger helt i bund med en tendens på -5 pct. Det er særligt servicebranchen, der trækker den samlede tendens ned, idet tendensen for servicebranchen falder med 8 procentpoint, mens de andre brancher ikke flytter sig betydeligt siden sidste kvartal.

Eksporttilliden daler, men er stadig stabil

Eksporttilliden falder med 1 netttotal siden sidste kvartal, men befinder sig stadig på et fornuftigt niveau. Det betyder, at eksporttilliden 1. kvartal 2019 befinder sig på et niveau på netttotal 12. Det er særligt eksporttilliden for underleverandørerne, som trækker ned i den samlede SMV eksporttillid.

Siden sidste kvartal er SMV eksportørernes og underleverandørernes eksporttillid begge faldet med 2 nettotal. Sammenligner man eksporttilliden med sidste år, samme kvartal, er eksporttilliden 1 nettotal højere. Det skyldes, at samtidig med, at eksporttilliden stiger for SMV eksportørerne, falder eksporttilliden for underleverandørerne.

Figur 3: SMVdanmarks Eksporttillid

Antal respondenter SMV-eksportører: 64

Antal respondenter underleverandører: 47

Forklaring

Et positivt nettotal betyder, at en overvejende del af virksomhederne forventer, at eksporten i deres egen/den virksomhed, de leverer til, vil stige i løbet af de næste tre måneder. Omvendt betyder et negativt nettotal, at en overvejende del af virksomhederne forventer, at eksporten vil falde.

SMVdanmark mener...

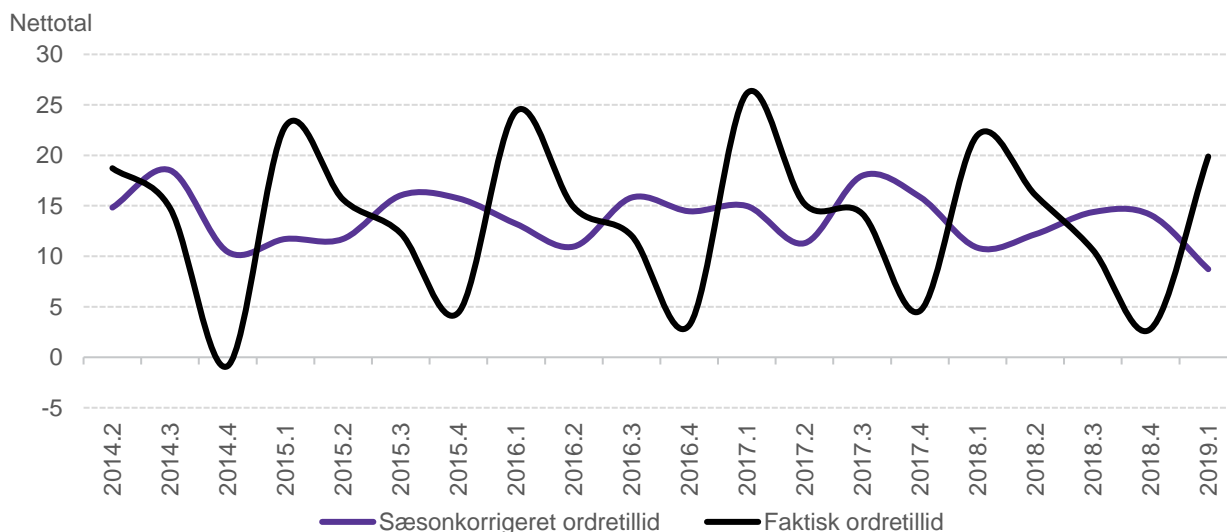
At det skal være nemt for SMV'er at eksportere til udlandet. Eksport udgør et vigtigt element i videreudviklingen af en virksomhed. De offentlige tilskudsmidler til eksportfremme bør derfor reserveres til SMV'erne og ikke til store virksomheder, som allerede selv har den fornødne kapital. Det skal desuden være lettere for SMV'er at få adgang til de offentlige rådgivnings- og støtteordninger relateret til eksport.

SMV'ernes ordretillid er historisk lav

Den faktiske ordretillid stiger lige så meget, som den gjorde sidste år i 1. kvartal, nemlig 17 nettotal. Alligevel er ordretilliden kun 20 nettotal, hvilket skyldes, at tilliden er dalet mere i løbet af 2018, end

den plejer. Derfor lander den sæsonkorrigerede ordretillid også kun på netttotal 9, hvilket er den laveste ordretillid, som er set siden 2013.

Figur 4: SMVdanmarks sæsonkorrigerede ordretillid

Antal respondenter: 633

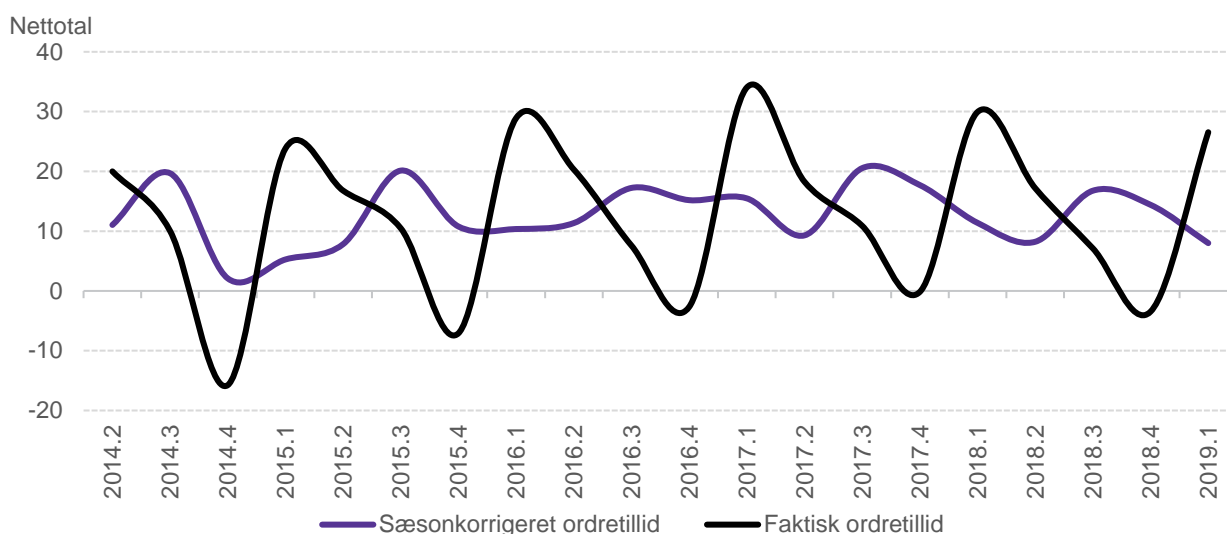
Forklaring

Et positivt netttotal betyder, at en overvejende del af virksomhederne forventer at få flere ordrer om tre måneder sammenlignet med nu. Omvendt betyder et negativt netttotal, at en overvejende del af virksomhederne forventer færre ordrer.

Ordretilliden fordelt på brancher

Variationen for ordretilliden er stor, når der ses på de forskellige brancher. Den sæsonkorrigerede ordretillid er størst for industri- og servicebrancherne, hvor netttotallet for begge er 10. På trods af dette er det industribranchens sæsonkorrigerede ordretillid, som falder mest, nemlig 11 netttotal i indeværende kvartal, mens servicebranchen kun falder med 4 netttotal. Butiksbranchen har den laveste ordretillid på netttotal 7, og ordretilliden for byggebranchen lander på netttotal 8. Servicebranchen er den eneste branche, hvor ordretilliden 1. kvartal 2019 er højere end 1. kvartal 2018.

Figur 5: Byggesæsonkorrigeret ordretillid

Antal respondenter: 258

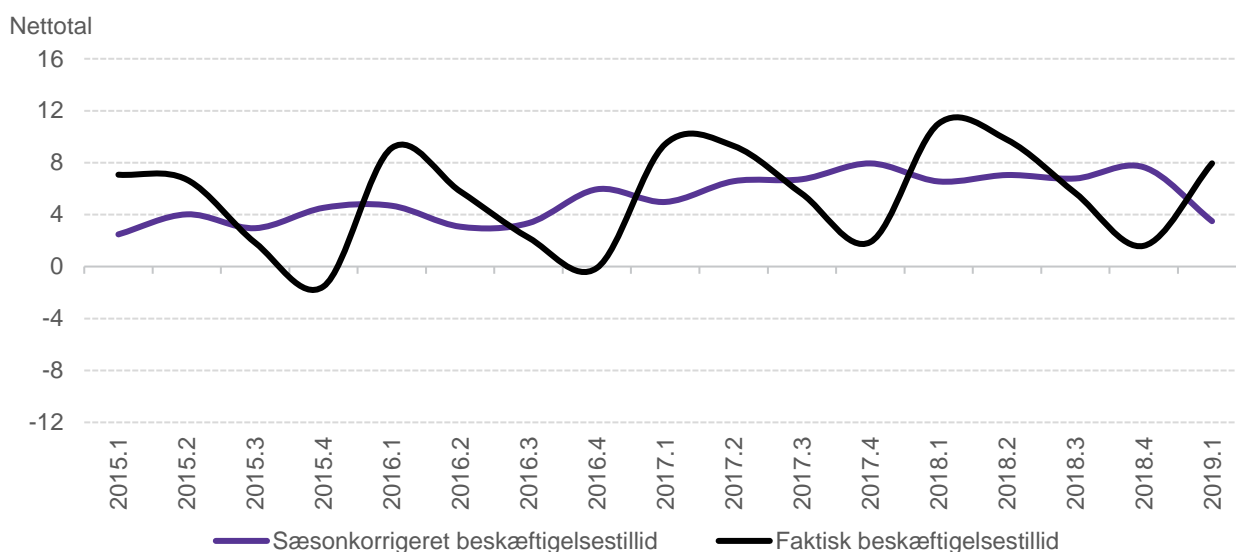
Den sæsonkorrigerede beskæftigelsestillid falder drastisk

Den faktiske beskæftigelsestillid stiger med 6 nettotal fra nettotal 2 til nettotal 8, mens den sæsonkorrigerede beskæftigelsestillid falder med 5 nettotal fra nettotal 8 til nettotal 3. Dette er det største fald i den sæsonkorrigerede beskæftigelsestillid. Dette fald betyder, at den sæsonkorrigerede beskæftigelsestillid ender på det laveste niveau målt siden 3. kvartal 2016.

Ser man på fordelingen på brancherne, er det især byggebranchen, som oplever en forbedring, idet den stiger med 15 nettotal fra nettotal -2 til nettotal 13. Ser man på industri- og butiksbrancherne, sker der også en mindre stigning. Industribranchen oplever en stigning på 3 nettotal fra nettotal 8 til nettotal 11, og butiksbranchen stiger med 5 nettotal fra nettotal -2 til nettotal 3. Servicebranchen oplever som den eneste et fald i den faktiske beskæftigelsestillid med en størrelse på 2 nettotal fra nettotal 6 til nettotal 4.

På trods af flere stigninger sker der et bemærkelsesværdigt fald i den sæsonkorrigerede beskæftigelsestillid, idet den faktiske beskæftigelsestillid normalt stiger med mere i 1. kvartal. Det er især butiks- og industribrancherne, som stiger relativt mindre end normalt, hvilket resulterer i et fald i den sæsonkorrigerede beskæftigelsestillid.

Figur 6: SMVdanmarks sæsonkorrigerede beskæftigelsestillid

Antal respondenter: 637

Forklaring

Et positivt netttotal betyder, at en overvejende del af virksomhederne forventer at få flere medarbejdere i deres virksomhed i løbet af de næste tre måneder sammenlignet med nu. Omvendt betyder et negativt netttotal, at en overvejende del af virksomhederne forventer at have færre medarbejdere i deres virksomhed.

SMVdanmark mener...

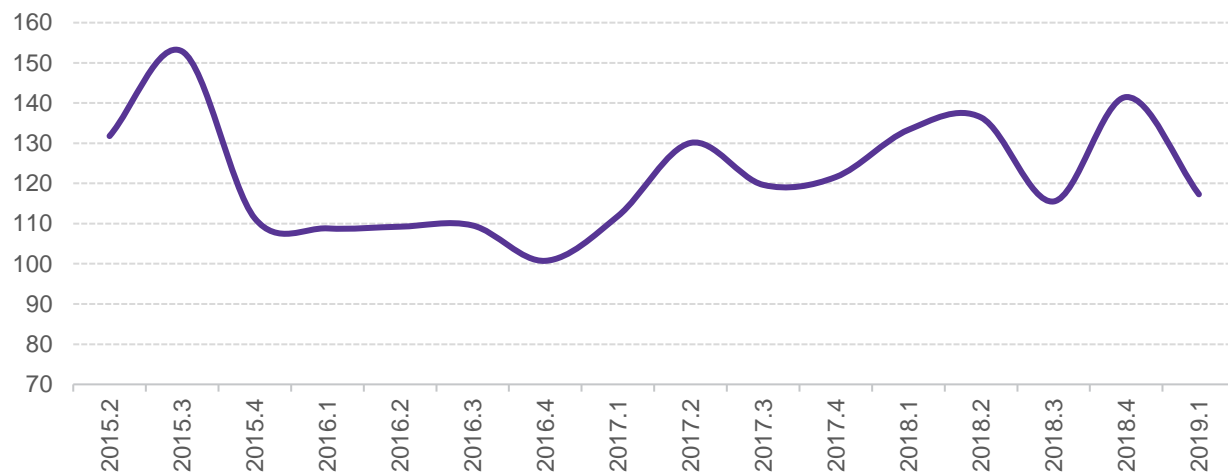
At det er glædeligt, at håndværkerfradraget efter intensivt pres fra SMVdanmark nu endeligt er gjort permanent. Håndværkerfradraget er et effektivt middel til at reducere omfanget af sort arbejde, og det bidrager til at holde gang i beskæftigelsen samt oprettelsen af nye praktikpladser til lærlinge inden for byggeriet.

Udbudsindekset falder tilbage

Udbudsindekset falder fra indeks 141 til indeks 117 i indeværende kvartal. Det placerer udbudsindekset på et marginalt højere niveau end i 3. kvartal 2018. Faldet på 24 indekstal skal ses i lyset af, at indekset i forrige kvartal steg med 25 indekstal. Dette betyder, at SMV'erne mener, at kommunerne er blevet dårligere til at udbyde deres opgaver i mindre klumper, så de små og mellemstore virksomheder har mulighed for at byde på dem.

Figur 7: SMVdanmarks Udbudsindeks

Indeks: 2011.1 = 100

Antal respondenter: 251

SMVdanmark, marts 2019

Bilag

Beregning af SMV-konjunkturbarometeret

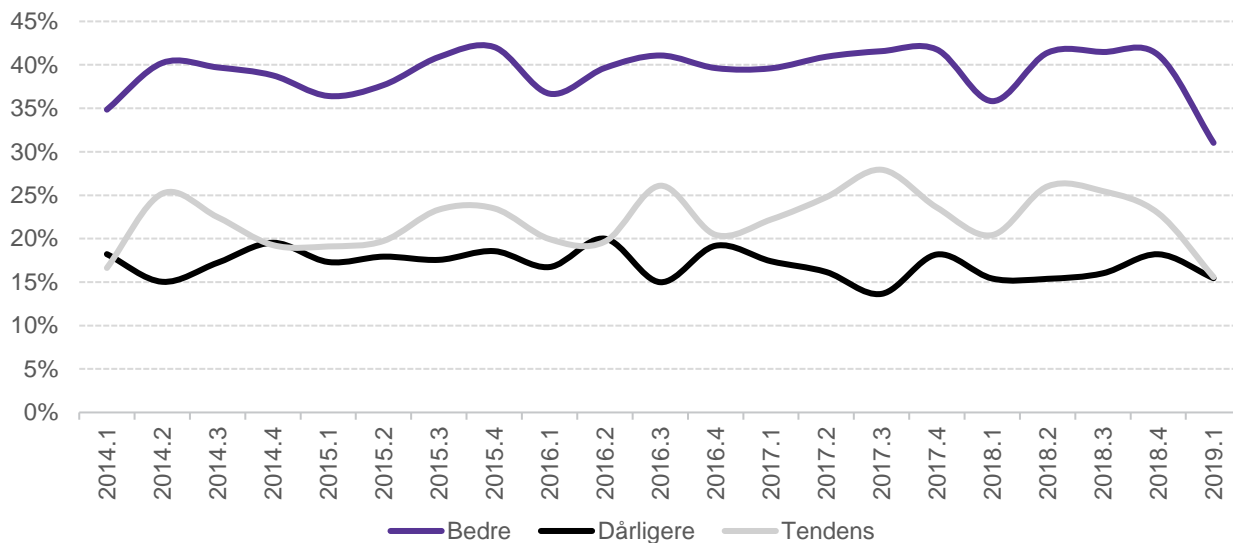
Beregningen af SMV-konjunkturbarometeret er baseret på følgende 4 spørgsmål:

1. Hvordan vurderer du virksomhedens generelle økonomiske situation på nuværende tidspunkt i forhold til samme tidspunkt sidste år?
2. Hvordan forventer du på nuværende tidspunkt, at virksomhedens resultat for indeværende år bliver i forhold til resultatet for sidste år?
3. Hvor fordelagtigt mener du, at det er at investere i produktionsudvidelser på nuværende tidspunkt i forhold til samme tidspunkt sidste år?
4. Hvordan vurderer du Danmarks økonomiske situation på nuværende tidspunkt i forhold til samme tidspunkt sidste år?

Der er foretaget en vejning af svarene, så hver af de hovedbrancher, der indgår i panelet, får den samme vægt, som branchen har på landsplan. Service indeholder kun udvalgte servicefag.

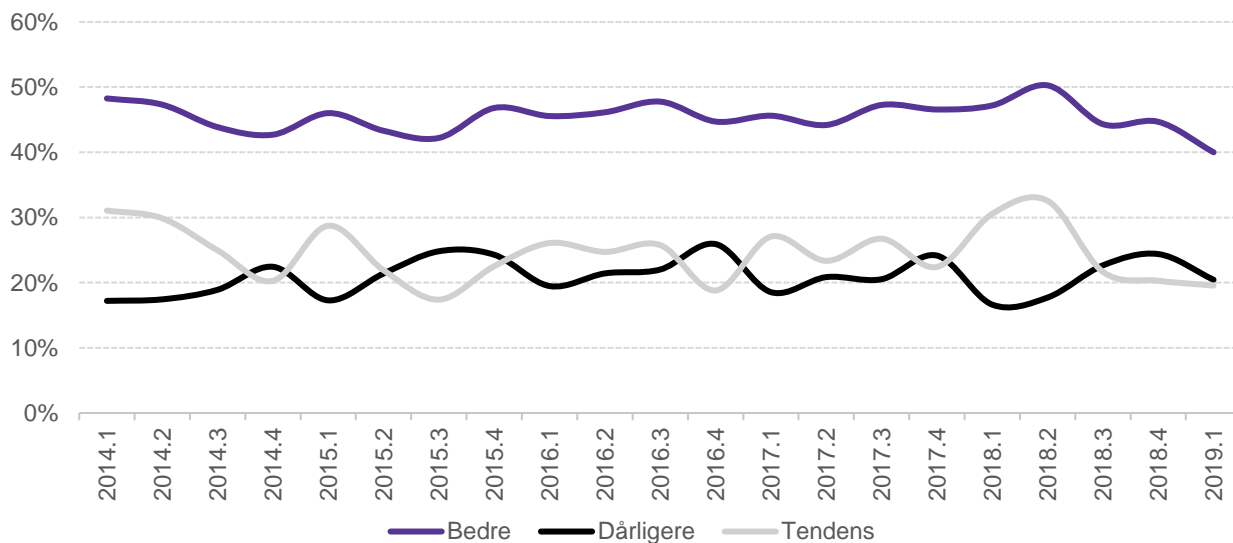
Se figurene næste side.

Figur 8: Hvordan vurderer du virksomhedens generelle økonomiske situation på nuværende tidspunkt i forhold til samme tidspunkt sidste år?

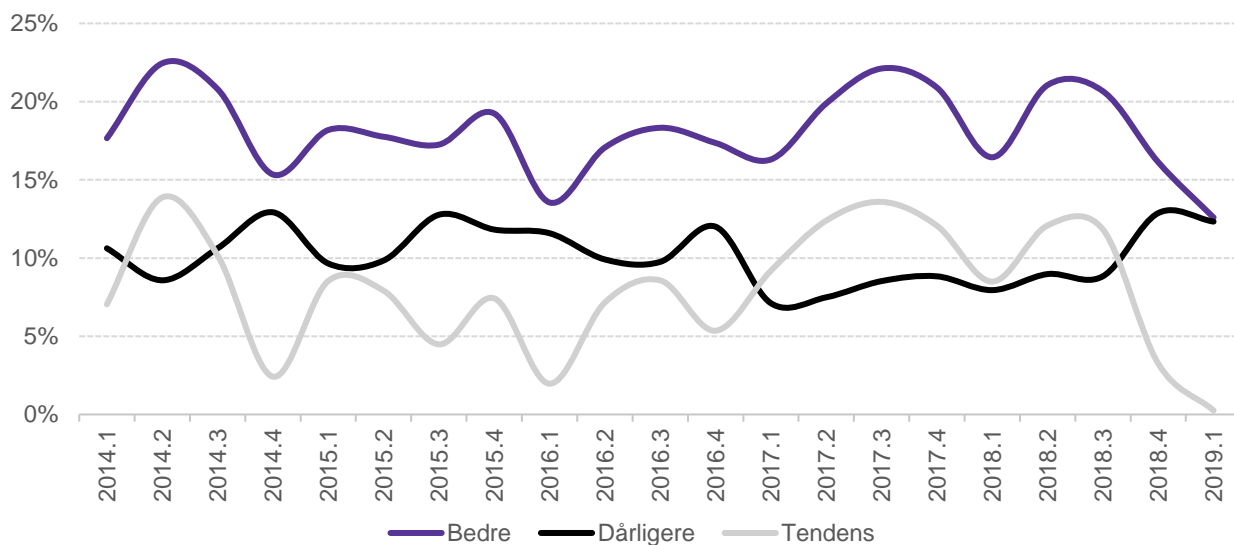
Antal respondenter: 635

Figur 9: Hvordan forventer du på nuværende tidspunkt, at virksomhedens resultat for indeværende år bliver i forhold til resultatet sidste år?

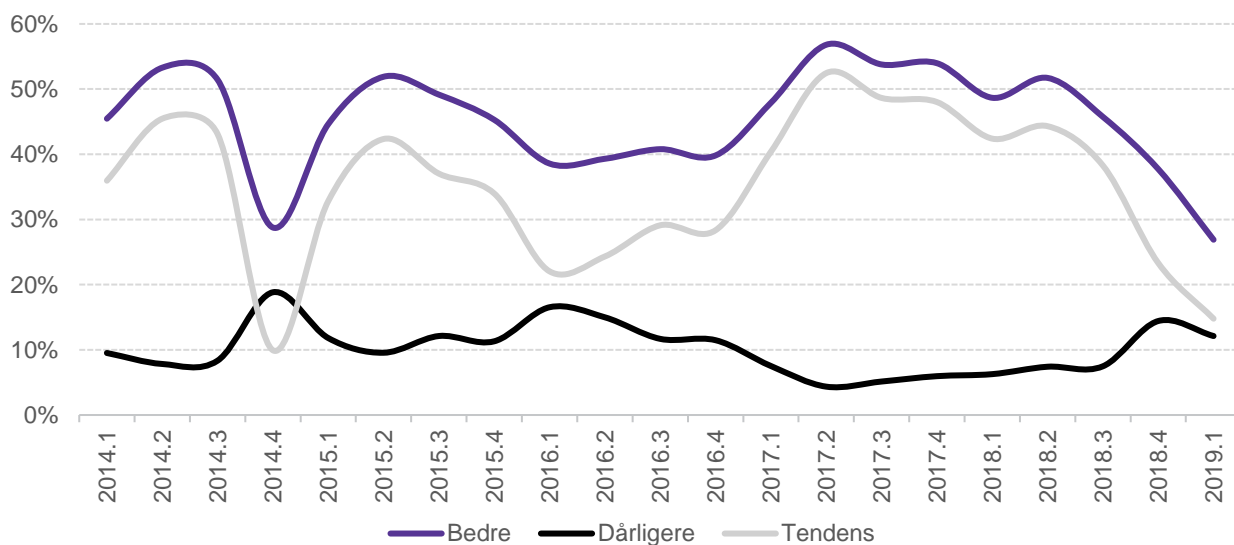
Antal respondenter: 637

Figur 10: Hvor fordelagtigt mener du, at det er at investere i produktionsudvidelser på nuværende tidspunkt i forhold til samme tidspunkt sidste år?

Antal respondenter: 667

Figur 11: Hvordan vurderer du Danmarks økonomiske situation på nuværende tidspunkt i forhold til samme tidspunkt sidste år?

Antal respondenter: 635